

Programozási technológia

Adatbáziskezelés (JDBC, Swing)

Dr. Szendrei Rudolf
ELTE Informatikai Kar
2020.

További szükséges komponensek

- JTable
- JComboBox
- JScrollPane
- JSlider
- JPasswordField

JTable

- Adatok táblázatos formában való megjelenítésére alkalmas.
- Opcionálisan editálható.
- A JTable nem tartalmazza a megjelenített adatokat, az adatoknak csak egy nézete.

The Header contains Column labels

First Name	Last Name	Sport	# of Years	Vegetarian
Kathy	Smith	Snowboarding	5	☐
John	Doe	Rowing	3	☒
Sue	Black	Knitting	2	☐
Jane	White	Speed reading	20	☒
Joe	Brown	Golf	10	☐

Each Cell displays a data item

Each Column displays one type of data

JTable feltöltése adatokkal

- A táblázat létrehozása történhet közvetlenül az adatok és oszlopnevek megadásával, melynek hátrányai, hogy
 - Ilyenkor a táblázat minden cellája editálható
 - Minden adattípus String-ként kezelt.
 - A tömböt össze kell állítani...

```
String[] columnNames = {"column1", "column2", ...};  
Object[][] data = {{value1, value2, ...},  
                   {value1, value2, ...}};
```

```
JTable table = new JTable(data, columnNames);
```

JTable feltöltése adatokkal

- Minden táblázathoz tartozik, egy a tényleges adatokat tartalmazó objektum, amely implementálja a `TableModel` interfészt. Ez alapesetben egy `DefaultTableModel` példány.
- Az adatokat rugalmasabban tudjuk kezelni, ha ezt a modelt mi magunk definiáljuk. Ehhez származtatnunk kell az `AbstractTableModel` osztályból, és megvalósítanunk annak metódusait.
- A mi esetünkben az adatok egy `ArrayList`-ben érkeznek, aminek minden eleme egy `HighScore` típusú objektum lesz (ez tárolja a pálya nehézségi fokozatát/szintjét és a lépésszámot).

TableModel metódusai

- `int getRowCount()` sorok száma*
- `int getColumnCount()` oszlopok száma*
- `getColumnName(int col)` oszlop neve
- `Class getColumnClass(int col)` oszlop típusa
- `boolean isCellEditable(int row, int col)` szerkeszthető-e a cella.
- `Object getValueAt(int row, int col)` a cella értéke*
- `setValueAt(Object val, int row, int col)` cellaérték beállítása

* A pirossal jelölt metódusok implementálása kötelező.

Változások kezelése

- ▶ A model-ben történt adatváltozásokról a JTable-t értesíteni kell az AbstractTableModel megfelelő metódusának hívásával.
(A mi esetünkben erre most nem lesz szükségünk...)

Metódus

`fireTableCellUpdated`
`fireTableRowsUpdated`
`fireTableDataChanged`
`fireTableRowsInserted`
`fireTableRowsDeleted`
`fireTableStructureChanged`

Változás

Cella frissítése
Sorok frissítése
Teljes tábla frissítése
Új sor került beszúrásra
Sor törlés történt
Teljes tábla
érvénytelenítése
(adatok és struktúra is)

Renderers

- Az azonos típusú adatok megjelenítéséhez ugyanaz a cell render komponens lesz felhasználva.
- Ha nincs explicit megadott renderer, a táblázat a `getColumnClass` alapján választ egy alapértelmezettet.
 - Boolean → Jelölő négyzet
 - Number → jobbra igazított címke
 - Date → címke
 - ImageIcon, Icon → középre igazított címke
 - Object → a string értéket megjelenítő címke

JTable – Rendezés, szűrés

- ▶ A rendezés legegyszerűbb módja, ha a táblázat `autoCreateRowSorter` tulajdonságát igazra állítjuk.
- ▶ Készíthetünk azonban saját rendező objektumot is:

```
TableRowSorter<TableModel> sorter = new  
TableRowSorter<TableModel>(table.getModel());  
table.setRowSorter(sorter);
```

- ▶ A `TableRowSorter` egy `Comparator` objektumot használ a sorok rendezéséhez. Az oszlophoz tartozó `Comparator` kiválasztása az az alábbi sorrend szerint történik:
 - ▶ `setComparator` metódussal megadott `Comparator`, ha van.
 - ▶ `String` oszloptípusnál `String comparator`.
 - ▶ `Comparable` osztálynál, a `compareTo` metódus használatos.
 - ▶ Megadott `StringConverter` esetén rendezés az objektumok `toString` reprezentációján.
 - ▶ Minden más esetben a `toString` eredményeit használó `Comparator`.

JTable – Sorok szűrése

- A sorok rendezése mellett `Sorter`-el adható meg, mely sorok jelenjenek meg a táblázatban.
- A `TableRowSorter` a szűrést a `javax.swing.RowFilter` segítségével implementálja.

```
RowFilter<MyModel, Object> rf =  
    RowFilter.regexFilter("regexp", 0);  
sorter.setRowFilter(rf);
```

- Szűrések és rendezések használatakor az adatok más sorrendben szerepelhetnek a megjelenített táblázatban, mint a modellben.
 - Az indexeket konvertálni kell a megjelenítés és a table model között a `JTable` által biztosított konvertáló metódusokkal:

```
convertRowIndexToModel,  
convertColumnIndexToView...
```

JTable – Kijelölés (Selection Mode)

- Alapértelmezésként a táblázat minden sora kiválasztható.
- A `JTable.setSelectionMode` metódussal változtatható meg a táblázatban engedélyezett kijelölés módja.
- Ennek értéke a `javax.swing.ListSelectionModel` osztály konstansai lehetnek.
(`MULTIPLE_INTERVAL_SELECTION`,
`SINGLE_INTERVAL_SELECTION`, és
`SINGLE_SELECTION`)

JTable – Kijelölés (Selection Option)

- `rowSelectionAllowed`: ha igaz (és a `columnSelectionAllowed` hamis) akkor a sorok kijelölhetőek.
- `columnSelectionAllowed`: ha igaz (és a `rowSelectionAllowed` hamis) akkor az oszlopok kijelölhetőek.
- `cellSelectionEnabled`: ha igaz, cellák jelölhetőek ki.
- **Kijelölés lekérdezése**: `JTable.getSelectedRows` és `JTable.getSelectedColumns`. A kiválasztott indexek tömbjét adják meg.

JTable tartalmának görgetése

```
JScrollPane scrollPane = new JScrollPane(table);  
table.setFillViewportHeight(true);
```

- ▶ JScrollPane létrehozása a táblázat konténereként, a táblázat automatikusan hozzáadásra kerül.
- ▶ setViewportHeight: felhasználja-e a táblázat a konténer teljes magasságát akkor is, ha a táblának nincs elegendő sora.
- ▶ A JScrollPane a táblázat fejlécét automatikusan a viewport tetejére helyezi, az oszlopnevek görgetés közben is láthatóak maradnak.

Oszlopok szélessége

- ▶ Alapértelmezetten minden oszlop egyforma széles, a táblázat teljes szélességét kitöltik.
- ▶ Egy oszlop szélességének megváltoztatása:

```
column = table.getColumnModel().getColumn(0);  
column.setPreferredWidth(100);
```

JComboBox

- A komponens lehetőséget biztosít arra, hogy kiválasszunk egy elemet több lehetőség közül egy lenyíló lista segítségével.

```
String[] petStrings = {"Bird", "Cat", "Dog", "Rabbit", "Pig"};

//Create the combo box, select item at index 4.
//Indices start at 0, so 4 specifies the pig.

JComboBox petList = new JComboBox(petStrings);
petList.setSelectedIndex(4);
petList.addActionListener(this);
```

JSlider

- A JSlider komponens célja numerikus adatok megadása egy minimum és egy maximum érték között.

```
JSlider slider = new JSlider( JSlider.HORIZONTAL,  
                               MIN, MAX, INIT);  
slider.addChangeListener(this);  
slider.setMajorTickSpacing(10);  
slider.setMinorTickSpacing(1);  
slider.setPaintTicks(true);  
slider.setPaintLabels(true);
```

- A slider mutatójának mozgatása esetén a `ChangeListener StateChanged` metódusa hívódik meg.

JSlider címkek módosítása

```
Hashtable labelTable = new Hashtable();
```

```
labelTable.put(    new Integer( 0 ),  
                 new JLabel("Stop") );
```

```
labelTable.put(    new Integer( FPS_MAX / 10 ),  
                 new JLabel("Slow") );
```

```
labelTable.put(    new Integer( FPS_MAX ),  
                 new JLabel("Fast") );
```

```
slider.setLabelTable( labelTable );
```

```
slider.setPaintLabels(true);
```


JPasswordField

- A JTextField komponens leszármazottja, jelszavak megadásához szükséges speciális beviteli mező.
- Biztonsági megfontolásokból az értékét karakter tömbben tárolja String helyett.
- A komponens alapértelmezésként egy „pont”-ot ír minden karakter helyére, megváltoztatása: `setEchoChar` metódussal.
- A begépelte jelszó a `getPassword` metódussal érhető el. Ha az érték már nem szükséges, a visszakapott tömböt ki kell törölni.

```
char[] input = passwordField.getPassword();  
...  
Arrays.fill(input, '0');
```

Feladat

- Egészítsük ki a korábban már implementált Sokoban játékot úgy, hogy egy külön ablakban meg tudjuk nézni melyik pályát hány lépésben sikerült megoldanunk.
- Az eredményeket tároljuk adatbázisban, és ha a játék során jobb eredményt érünk el, akkor ezt frissítsük az adatbázisban.
- A megjelenített táblázatban azt is mutassuk meg, ha egy pályát még nem oldottunk meg.
- Az eredményeket lehessen rendezni lépésszám, nehézségi szint vagy pályaszám szerint.

Feladat – megoldása

- A feladatot két részfeladat megoldásaként értelmezhetjük, melyeket külön rétegekben oldunk meg.
 - Létre kell hoznunk az eredmények megjelenítését (view réteg)
 - Tárolnunk és frissítenünk kell az eredményeket egy adatbázisban (persistence réteg). Ehhez majd készítenünk kell egy adatbázist, amely egyetlen táblából fog állni.

Eredmények megjelenítése

- Az eredményeket egy a játék menüjéből megnyitható dialógusablak JTable komponensében jelenítjük meg

The screenshot shows a dialog box titled "Dicsóság tábla" (Honor Table) with a close button (X) in the top right corner. The dialog contains a table with the following data:

Nehézségi szint ▲	Pálya	Lépésszám
EASY	1	Nincs megoldva
EASY	2	Nincs megoldva
EASY	3	Nincs megoldva
EASY	4	Nincs megoldva
EASY	5	Nincs megoldva
HARD	1	Nincs megoldva
HARD	2	Nincs megoldva
HARD	3	Nincs megoldva
HARD	4	Nincs megoldva
HARD	5	Nincs megoldva
MEDIUM	1	Nincs megoldva
MEDIUM	2	Nincs megoldva
MEDIUM	3	Nincs megoldva
MEDIUM	4	Nincs megoldva
MEDIUM	5	Nincs megoldva

HighScore osztály

```
package persistence;
```

```
public class HighScore {  
    public final String difficulty;  
    public final int    level;  
    public final int    steps;  
    ...  
    // konstruktorok  
    public HighScore (GameID gameID, int steps){...}  
    public HighScore (String difficulty, int level, int steps){...}  
    ...  
    // (difficulty, level) pároson generált hashCode és equals metódusok  
}
```

HighScoreTableModel osztály

```
package view;

public class HighScoreTableModel extends AbstractTableModel{

    private final ArrayList<HighScore> highScores;
    private final String[] colName = new String[]{"Nehézségi szint", "Pálya", "Lépésszám"};

    public HighScoreTableModel(ArrayList<HighScore> highScores){
        this.highScores = highScores;
    }

    @Override public int getRowCount() { return highScores.size(); }
    @Override public int getColumnCount() { return 3; }

    @Override public Object getValueAt(int r, int c) {
        HighScore h = highScores.get(r);
        if (c == 0) return h.difficulty;
        else if (c == 1) return h.level;
        return (h.steps == 0) ? "Nincs megoldva" : h.steps;
    }

    @Override public String getColumnName(int i) { return colName[i]; }
}
```

Dialógusablak az eredményekhez

- Korábban már láttuk, hogy az adatok görgetéséhez a JScrollPane-t használtuk, tegyük ezt most is.
 - A táblázat konténereként létrehozva, és a táblázatot hozzáadva, utóbbit automatikusan görgethetjük.
 - A táblázat oszlopnevei a viewport tetejére kerülnek, és ott görgetés közben is láthatóak maradnak.
 - `setFillViewportHeight`: a `JTable` ezen metódusával mondhatjuk meg, hogy felhasználjuk-e a konténer teljes magasságát akkor is, ha nincs elegendő táblasor.
- Alapértelmezetten minden oszlop egyforma széles, a táblázat teljes szélességét kitöltik.
Oszlopszélesség megváltoztatása:

```
column = table.getColumnModel().getColumn(0);  
column.setPreferredWidth(100);
```

HighScoreWindow osztály

```
package view;

public class HighScoreWindow extends JDialog{
    private final JTable table;
    public HighScoreWindow(ArrayList<HighScore> highScores,
                            JFrame parent) {
        super(parent, true);
        table = new JTable(new HighScoreTableModel(highScores));
        table.setFillViewportHeight(true);
        // rendezés megvalósításának helye...
        add(new JScrollPane(table));
        setSize(400,400);
        setTitle("Dicsőség tábla");
        setDefaultCloseOperation(WindowConstants.DISPOSE_ON_CLOSE);
        setLocationRelativeTo(null);
        setVisible(true);
    }
}
```


Eredmények rendezése

- A rendezés sorrendjét és irányát a `setSortKeys` metódussal adhatjuk meg. Egészítsük ki a `HighScoreWindow` osztályunkat a rendezéssel.

```
public class HighScoreWindow extends JDialog{
public HighScoreWindow(ArrayList<HighScore> highScores,
                        JFrame parent){
    ...
    TableRowSorter<TableModel> sorter =
        new TableRowSorter<TableModel>(table.getModel());
    List<RowSorter.SortKey> sortKeys = new ArrayList<>();
    sortKeys.add(new RowSorter.SortKey(0, SortOrder.ASCENDING));
    sortKeys.add(new RowSorter.SortKey(1, SortOrder.ASCENDING));
    sorter.setSortKeys(sortKeys);
    table.setRowSorter(sorter);
    ...
}
}
```

Sokoban adatbázis

- Hozzuk létre a játékunk adatbázisát, mely a HighScore típusú objektumok attribútumait tárolja.
- Ezen belül is a nehézségi fokozat és szint együttesen alkotson egy egyedi kulcsot, ami a pályát egyértelműen képes azonosítani.

```
CREATE DATABASE IF NOT EXISTS sokoban;  
USE sokoban;  
CREATE TABLE IF NOT EXISTS HighScore (  
    Difficulty VARCHAR(50) NOT NULL,  
    GameLevel INT NOT NULL,  
    Steps INT,  
    PRIMARY KEY(Difficulty, GameLevel)  
);
```

Database osztály

Tárolja a pályákon elért legjobb eredményt (0, ha megoldatlan).

```
public class Database {
    private final String          tableName = "highscore";
    private final Connection      conn;
    private final HashMap<GameID, Integer> highScores;
    public Database() {
        Connection c = null;
        try { c = ConnectionFactory.getConnection(); }
        catch (Exception e) { System.out.println("No connection"); }
        conn = c;
        highScores = new HashMap<>();
        loadHighScores(); // betölti az adatbázisból az eredményeket
    }
    ...
}
```

Database osztály

Eredmények betöltése az adatbázisból

```
private void loadHighScores () {
    try (Statement stmt = conn.createStatement()) {
        ResultSet rs = stmt.executeQuery("SELECT * FROM "+tableName);
        while (rs.next()){
            String diff = rs.getString("Difficulty");
            int level    = rs.getInt("GameLevel");
            int steps    = rs.getInt("Steps");
            GameID id    = new GameID(diff, level);
            mergeHighScores(id, steps, false);
        }
    } catch (Exception e){
        System.out.println("loadHighScores error"); }
}
```

Database osztály

A betöltött eredményt „összefésüljük” a már ismerttel.

```
private boolean mergeHighScores (GameID id, int score, boolean store) {
    boolean doUpdate = true;
    if (highScores.containsKey(id)) {
        int oldScore = highScores.get(id);
        doUpdate = ((score < oldScore && score != 0) || oldScore == 0);
    }
    if (doUpdate) {
        highScores.remove(id);
        highScores.put(id, score);
        if (store) return storeToDatabase(id, score) > 0;
        return true;
    }
    return false;
}
```

Database osztály

Frissítsük az adatbázist, ha jobb eredményt érünk el, és mondjuk meg hány sort érintett a változás.

```
private int storeToDatabase(GameID id, int score){
    try (Statement stmt = conn.createStatement()){
        String s = "INSERT INTO " + tableName +
            " (Difficulty, GameLevel, Steps) " +
            "VALUES ('" + id.difficulty + "', " +
            id.level + ", " + score +
            ") ON DUPLICATE KEY UPDATE Steps=" + score;

        return stmt.executeUpdate(s);
    } catch (Exception e){
        System.out.println("storeToDatabase error"); }
    return 0;
}
```

Database osztály

Adjuk meg HighScore listaként a pályákon elért legjobb eredményeinket.

```
public ArrayList<HighScore> getHighScores () {  
    ArrayList<HighScore> scores = new ArrayList<> ();  
    for (GameID id : highScores.keySet ()) {  
        HighScore h = new HighScore (id, highScores.get (id));  
        scores.add (h);  
    }  
    return scores;  
}
```

További feladatok

➤ MainWindow osztály

- A menüben létre kell hozni egy új menüpontot, a „dicsőség tábla” megtekintéséhez.

➤ Game osztály

- Létre kell hozni egy adatbázis példányt a konstruktorból.
- A pálya megoldásakor meg kell hívni az adatbázis `storeHighScore` metódusát, és el kell tárolni adattagként, hogy ügyesebbek voltunk-e most (`isBetterHighScore`).
- Készítsünk egy `isBetterHighScore` gettert.
- Készítsünk egy `isGameEnded` metódust.
- A `addNewGameLevel` metódus tegye ismertté a pályát a Database osztály számára a `storeHighScore` hívással.